

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A3: Tvorba nových profesně zaměřených studijních programů

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Předmět: Podnikové procesy

Téma přednášky: Principy štíhlé výroby v řízení podniku (1. část)

Ing. Eva Štichhauerová, Ph.D.

OBSAH PŘEDNÁŠKY

1. Štíhlá výroba.
2. Uspořádání systému kontinuálního zlepšování ve firmách.
3. Štíhlý operační systém.
4. Principy štíhlé výroby.
5. 5 S (5 U).
6. Průběžná doba výkonu a výroby, struktura práce.
7. Odhalování plýtvání: 8 typů ztrát.
8. Odstraňování plýtvání.

ŠTÍHLÁ VÝROBA

(Lean Manufacturing/Production)

- Pojem spojován s výrobním systémem firmy Toyota (*Toyota Production System, TPS*) – počátky v 50. l. 20 stol.; zakladatel Taichi Ohno.
- Přístup automobilky Toyota ke štíhlému řízení spočívá v **kontinuálním zlepšování a ohledu vůči zaměstnancům**.
- *Další možná označení – Lean management, Lean...*
- Stojí **na 14 zásadách ve 4 kategoriích**:
  - dlouhodobá **filosofie**,
  - **proces** (*správný proces přinese správné výsledky*),
  - **lidé a partneři** (*přidávání hodnoty rozvojem lidí*) a
  - **problémy** (*nepřetržitě řešení problémů podněcuje organizační učení*).

ŠTÍHLÁ VÝROBA

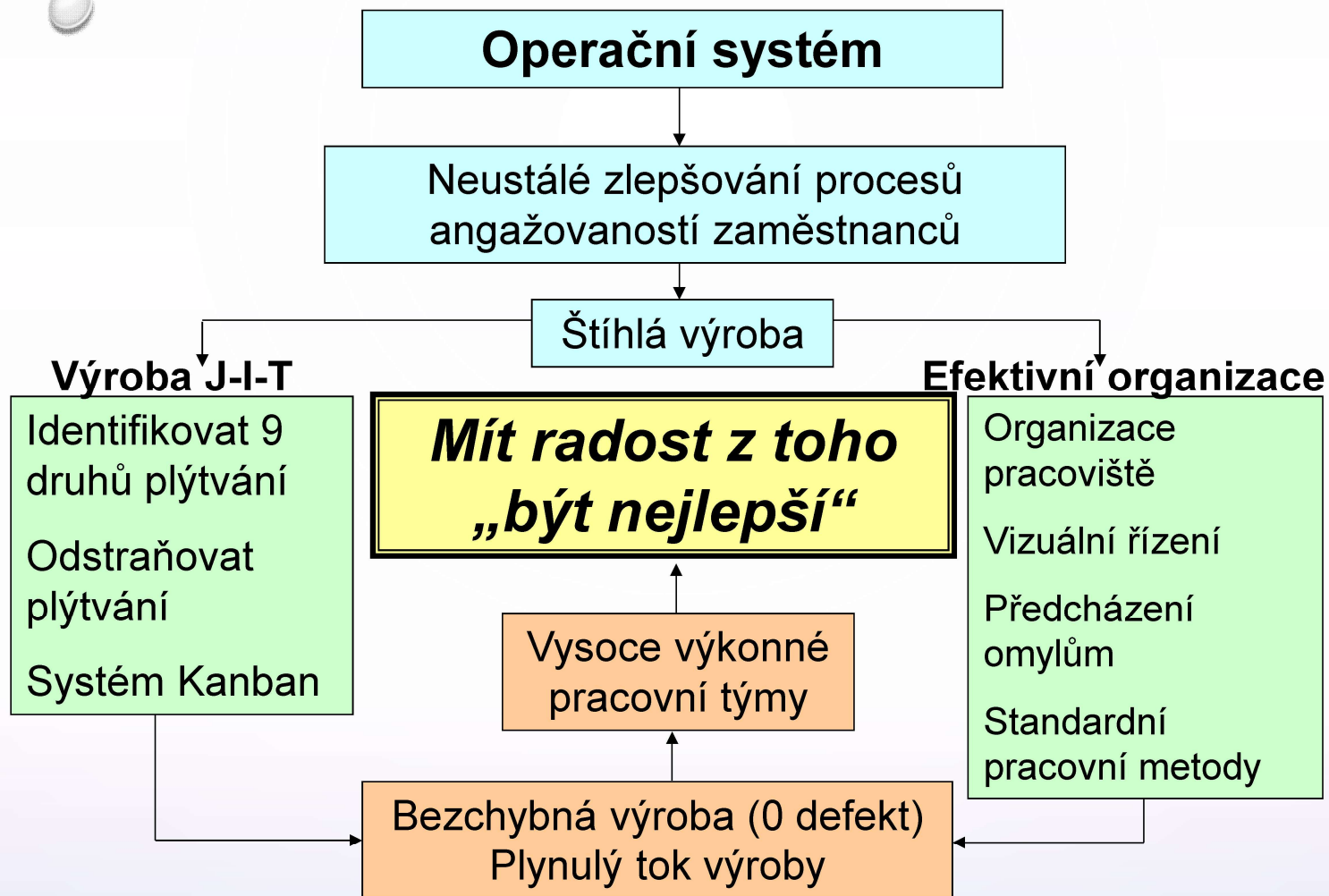
- Výroba správných výrobků
- na základě potřeb zákazníka,
- ve správný čas,
- ve správné kvalitě,
- s nejnižšími náklady.

Dejme zákazníkům, co chtějí, když to chtějí

USPOŘÁDÁNÍ SYSTÉMU KONTINUÁLNÍHO ZLEPŠOVÁNÍ VE FIRMĚ

- Za realizaci kontinuálního zlepšování procesu odpovídá vlastník příslušného procesu.
- Metodickou podporu zabezpečují specialisté (oddělení zlepšovatelů).
- Účast na kontinuálním zlepšování je uvědomělou povinností všech pracovníků.

VÝROBNÍ SYSTÉM TOYOTA

(TOYOTA PRODUCTION SYSTEM; **DŮM TPS**)

(Pavelka, 2015; <https://www.e-api.cz/25756n-vyrobní-systém-budoucnost-nebo-prezitek>)

DŮM SYNCHRO

VE FIRMĚ TRUMPF GMBH + CO. KG

(MATĚJKA, 2019, S. 37)

Obr. 5: SYNCHRO dům

ŠTÍHLÁ VÝROBA

Principy	Nástroje
Angažovanost všech zaměstnanců	<ul style="list-style-type: none"> • Sdílení informací • Účast na workshopech
Výroba v nastaveném rytmu (synchronizace procesů)	<ul style="list-style-type: none"> • Výroba Just-In-Time • Doba taktu • Zkracování průběžné doby • Účinná organizace práce<ul style="list-style-type: none"> - buňky U, pracovní standardy, flexibilní obsazení • Kanban
Tlak na řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • Odhalování plýtvání • Snižování mezioperačních zásob • Předcházení omylům • Andon, zastavení linky
Zřetelný provoz	<ul style="list-style-type: none"> • Organizace pracovního místa • Vizuální řízení • 5S

VIDEO 1: LEAN MANAGEMENT - GET LEAN IN 90 SECONDS (1:56)

- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=WFSRAZUNONI](https://www.youtube.com/watch?v=WFSRAZUNONI)

OTÁZKA:

- Které 4 principy lean managementu jsou ve videu představeny a jaký je jejich význam?

VIDEO 1: LEAN MANAGEMENT - GET LEAN IN 90 SECONDS (1:56)

- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=WFSRAZUNONI](https://www.youtube.com/watch?v=WFSRAZUNONI)

OTÁZKA:

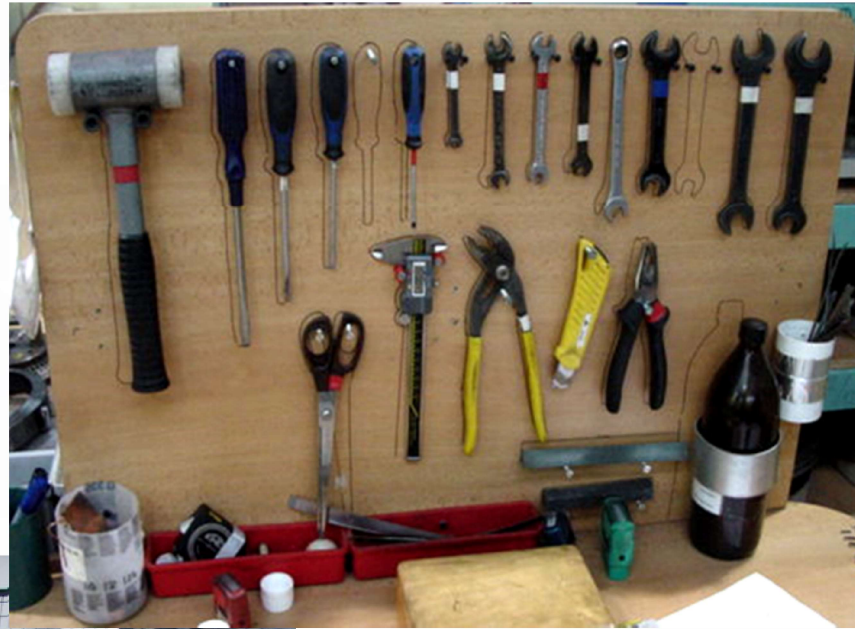
- Které 4 principy lean managementu jsou ve videu představeny a jaký je jejich význam?
  1. PULL (princip tahu – dodávat jen to, co je požadováno zákazníkem)
  2. ONE-PIECE FLOW (tok materiálu po jednom kuse, bez mezioperačních zásob)
  3. TAKT (výroba v taktu, tj. tempu udávaném požadavky zákazníka),
  4. ZERO DEFECT (nulová chybovost)

ŠTÍHLÁ VÝROBA – 5S (5U)

SEIRI	Utrřít	Oddělit potřebné a nepotřebné věci, zbavit se nepotřebných.
SEITON	Uspořádat	Místo pro všechno potřebné, všechno na svém místě.
SEISO	Udržovat pořádek	Udržování čistoty na pracovišti a v jeho okolí.
SEIKETSU	Určit pravidla	Standardizace a neustálé zlepšování organizace práce.
SHITSUKE	Upevňovat a zlepšovat	Dosáhní správného postoje k práci. Dodržuj nastavená pravidla a předchozí 4 zásady.

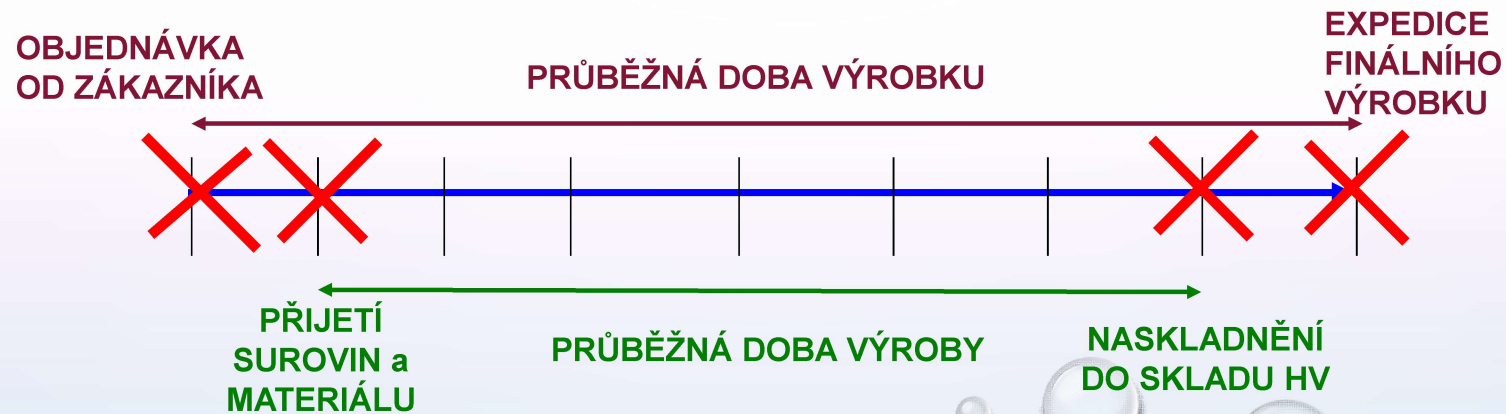

5S

PRŮBĚŽNÁ DOBA

- **Průběžná doba výkonu (resp. výrobku):** od přijetí objednávky zákazníka až po ukončení expedice HV zákazníkovi.
- **Průběžná doba výroby** od přijetí surovin/materiálu až po naskladnění do skladu HV.

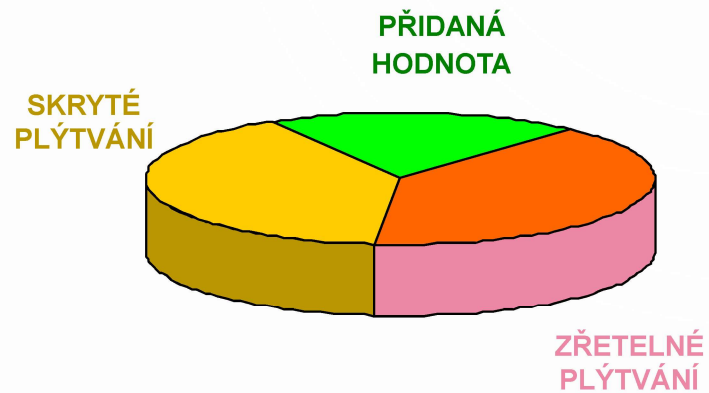

STRUKTURA PRÁCE: tři složky

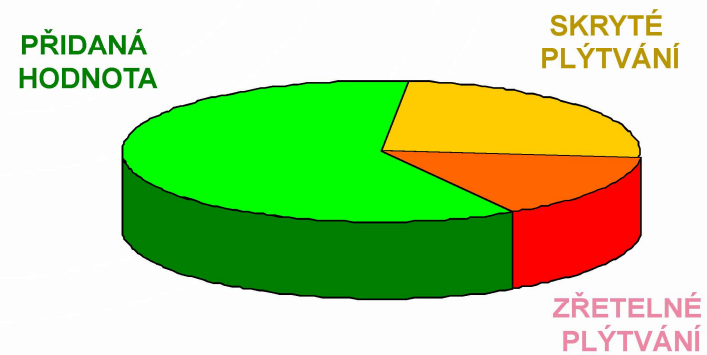
- **Přidaná hodnota práce** – pouze procesy, které mění charakter výrobku. Změny, které zákazník vidí a platí za ně.
- **Zřetelné plýtvání** – každý krok v procesu, který není potřebný k dokončení výroby.
- **Skryté plýtvání** – práce, která sice nepřidává hodnotu výrobku, ale musí být ve standardní úrovni procesu vykonána (kontrola, dokumentace procesu apod.)

TŘI SLOŽKY PRÁCE

DNES

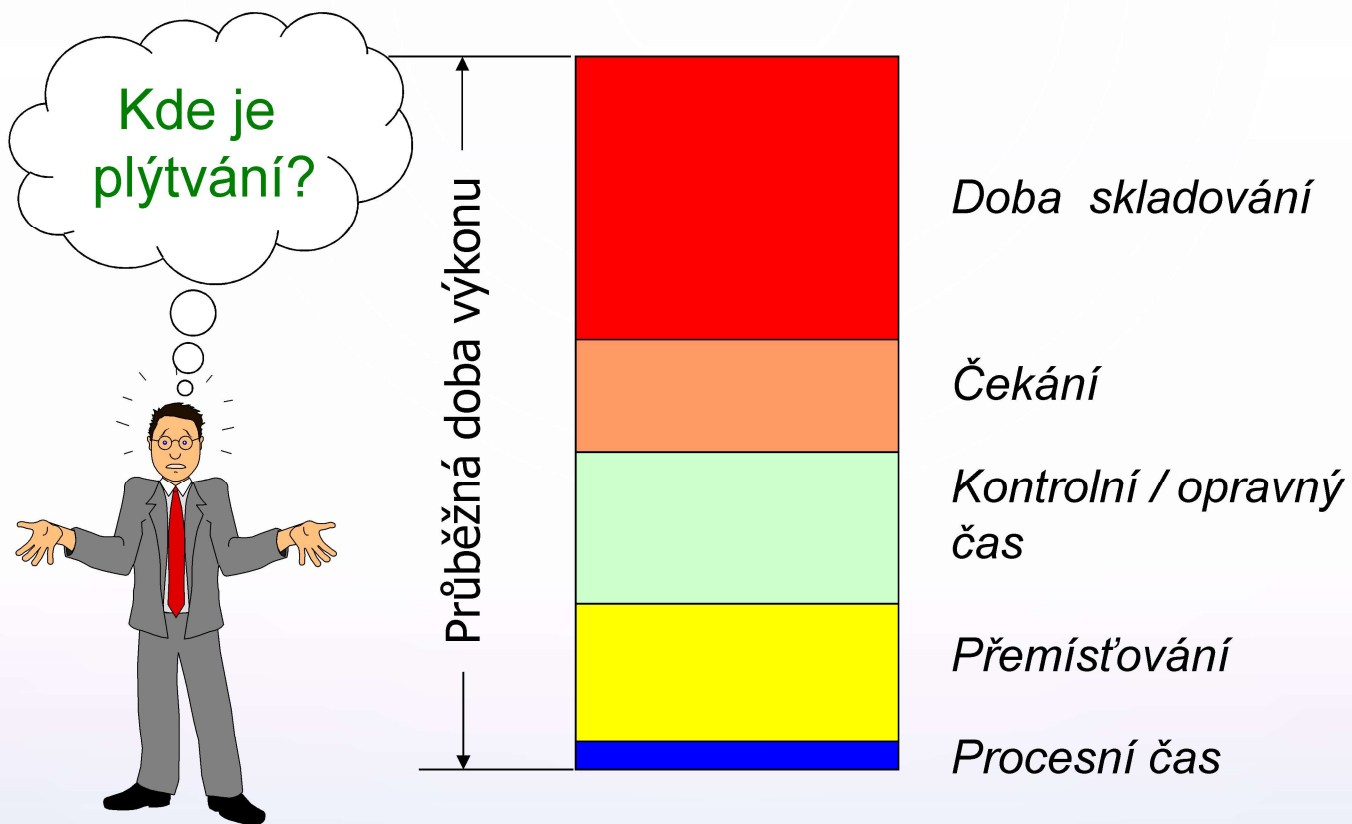

ZÍTRA

ZLEPŠENÍ ZNAMENÁ: ODSTRANIT ZŘETELNÉ PLÝTVÁNÍ

PRŮBĚŽNÁ DOBA VÝKONU

ODHALOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ: 8 TYPŮ ZTRÁT (MUDA)

- 1. NADPRODUKCE**
- 2. ČEKÁNÍ**
- 3. ZBYTEČNÁ DOPRAVA**
- 4. NADMĚRNÉ ČI NEPŘESNÉ ZPRACOVÁNÍ**
- 5. NADMĚRNÉ ZÁSoby**
- 6. ZBYTEČNÉ POHYBY**
- 7. ZTRÁTY Z NEKVALITY**
- 8. NEVYUŽITÍ TVŮRČÍHO POTENCIÁLU PRACOVNÍKŮ**

VIDEO 2: ŠTÍHLÁ VÝROBA - 8 DRUHŮ PLÝTVÁNÍ- SCHOOL PROJECT (DÉLKA 3:50)

- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=RPDVK9MGDDU](https://www.youtube.com/watch?v=RPDVK9MGDDU)

OTÁZKA:

- 1. Charakterizujte význam 8 druhů plýtvání, jejich negativní důsledky.
- 2. Zamyslete se, jak je lze eliminovat.

9 DRUHŮ PLÝTVÁNÍ

Nadprodukce	Vyráběj: <ul style="list-style-type: none"> ■ co je potřeba ■ když je to potřeba ■ ne více, ne méně
Nadbytečná spotřeba času	Zamez: <ul style="list-style-type: none"> ■ časovým ztrátám ■ čekání
Doprava, manipulace	Zamez: <ul style="list-style-type: none"> ■ zbytečnému přemísťování ■ překládání ■ zbytečné přepravě dílů
Výrobní proces	Zamez: <ul style="list-style-type: none"> ■ zarážkám a prostožům ■ dlouhému přehazování forem ■ zdlouhavým technikám
Sklady a pojistné zásoby	Omez materiálové zásoby mezi jednotlivými pracovními kroky (operacemi).
Pohyby	Zabraň zbytečnému pohybu v pracovním procesu a při ruční manipulaci s díly.
Zmetky	Plýtvání, ke kterému dochází díky špatně vyrobenému dílu, představuje dvojnásobné náklady na jeho výrobu.
Nevyužité zdroje	Využivej zdroje, které jsou k dispozici. Nepotřebného se zbav.
Nevyužité myšlenky	Veškeré úsilí musí směřovat ke štíhlé výrobě. Využivej námětů, které přinášejí zlepšení a organizuj jejich tvorbu.

ODHALOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ

Sběr informací o procesu:

plocha pracoviště, pracnost, zmetkovitost, zásoby, výkon, doba výměny formy, doba seřízení strojů, velikost dávky, doba cyklu, takt montážní linky

Kalkulace taktu montážní linky:

$$\frac{\text{Celkový pracovní čas (vteřiny/den)}}{\text{Požadavek zákazníka na dodávku (ks/den)}} \quad [\text{vteřiny/ks}]$$

Hledání všech typů plýtvání

nalezené plýtvání = příležitost ke zlepšení

ODSTRAŇOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ

Zkracování průběžné doby

Cílem je odstranit - kde to je možné - cokoliv, co brzdí tok materiálu/ výrobků procesem a přiblížit se co nejdříve plynulému toku výroby (bez mezioperačních zásob)

Specifikovat prvky výrobního systému:

- ***Výroba***
- ***Kontrola/ opravy***
- ***Manipulace***
- ***Skladování***

ODSTRAŇOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ

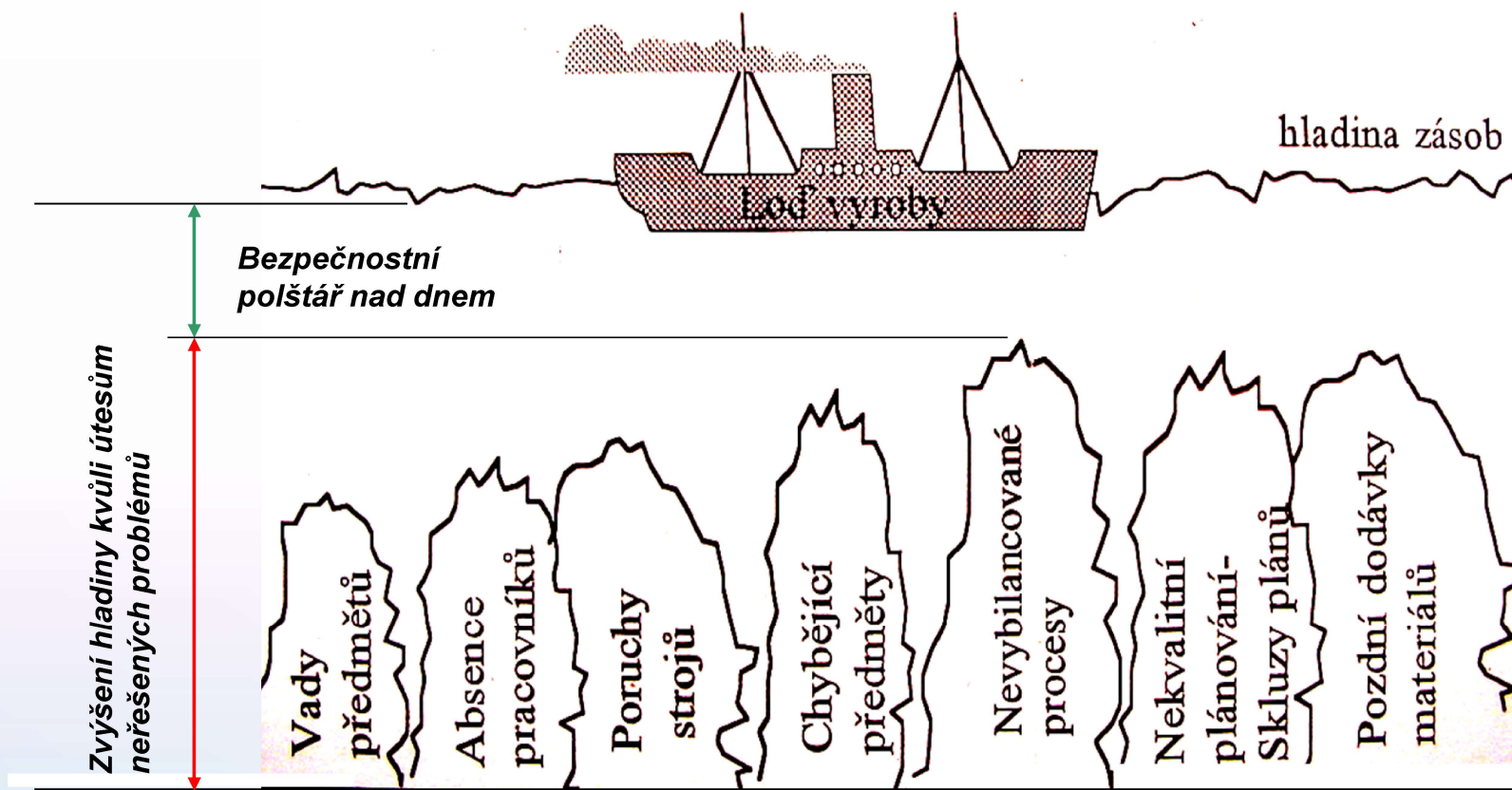
Zkracování průběžné doby – snižování zásob

Zarážky/ prostoje

- Seřízení stroje, výměna formy
- Nerovnovážený proces
- Kontrola jakosti
- Poruchy stroje
- Poruchy v organizaci procesu
- Čekání na dodávku dílů
- Čekání na formy nebo přípravky
- Čekání na obsluhu stroje
- Špatná informace

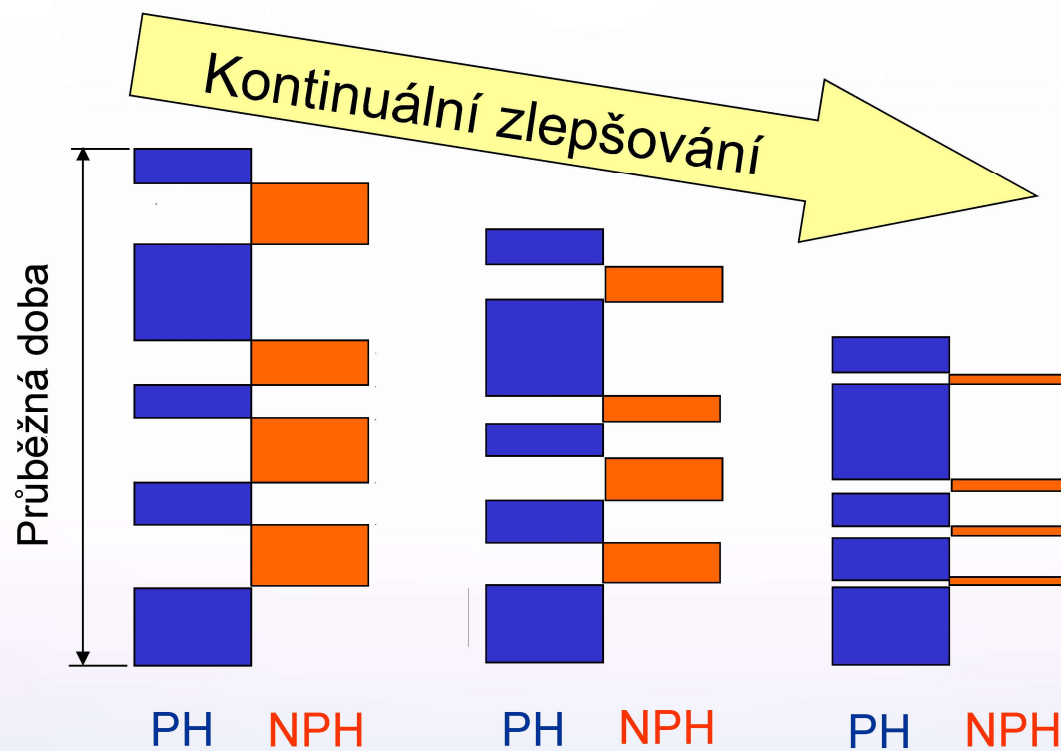
**Problémy,
které vedou
k vytváření
zásob !**

Zásoby jako „nutný“ vodní polštář nad útesy problémů

ODSTRAŇOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ

Zkracování průběžné doby

ODSTRAŇOVÁNÍ PLÝTVÁNÍ

„Není nic tak naprosto zbytečného, jako když se dobře dělá něco, co by se nemělo dělat vůbec.“

Peter Drucker

KONEC 1. ČÁSTI PŘEDNÁŠKY 😊

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST.

Nyní je prostor pro Vaše dotazy.

POUŽITÉ ZDROJE

- VIZ STUDIJNÍ OPORA NA ELEARNINGU.